

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o využívaní frekvenčného pásma 470 – 790 MHz v Únii

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)]

(2016/C 303/18)

Spravodajca: Raymond HENCKS

Dňa 16. februára 2016 sa Rada a ... Európsky parlament rozhodli podľa článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o využívaní frekvenčného pásma 470 – 790 MHz v Únii

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)].

Sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 3. mája 2016.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 517. plenárnom zasadnutí 25. a 26. mája 2016 (schôdza z 26. mája 2016) prijal 167 hlasmi za, pričom 3 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Výbor EHSV schvaľuje návrh Komisie zameraný na koordinované uvoľňovanie nových dostupných kapacít vo frekvenčnom pásme 694 – 790 MHz (tzv. 700 MHz) v rámci stanoveného času, ktoré budú môcť využívať mobilní telefónni operátori na poskytovanie bezdrôtových širokopásmových služieb v rámci technológie pokročilej štvrtej generácie a budúcej piatej generácie, pričom sa zmenší geografická digitálna priepasť prostredníctvom lepšieho pokrytia oblastí a rýchlejšieho prenosu.

1.2 Obáva sa však, že ceny vyplývajúce z novej technológie využívanej pre frekvenciu 700 MHz, ako aj cena predaja nových kapacít prostredníctvom aukcií, bude pre spotrebiteľov znamenať vyššie dodatočné náklady, ktoré budú neúnosné vysoké pre čoraz väčšiu časť obyvateľstva, ako aj pre niektoré malé podniky, takže hrozí, že veľký počet zraniteľných osôb nebude mať finančné prostriedky na zapojenie sa do nového dynamického digitálneho rozvoja. EHSV preto vyzýva členské štáty, aby zaviedli kompenzačný systém v súlade s predpismi EÚ v oblasti poskytovania štátnej pomoci s cieľom predísť akémukoľvek ďalšiemu prehĺbeniu ekonomickej priepasti.

1.3 Fyzikálne vlastnosti šírenia rádiového frekvenčného pásma 700 MHz pravdepodobne oživia diskusiu o tom, aký vplyv môže mať vystavenie organizmu účinkom elektromagnetického poľa na jeho zdravie. EHSV opätovne vyzýva⁽¹⁾ Komisiu, aby pokračovala vo svojej činnosti v tejto oblasti a aby pritom dodržiavala zásadu obozretnosti, najmä so zreteľom na to, že je nevyhnutné pokračovať v ďalšom výskume.

1.4 EHSV vyzýva členské štáty, aby sa pri udeľovaní práv na využívanie pásma 700 MHz na služby bezdrôtovej širokopásmovej elektronickej komunikácie uistili, či jednotlivé siete hromadnej dopravy využívajú požadované kanály, ktoré sú potrebné na zabezpečenie dobrého pokrytia.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 242, 23.7.2015, s. 31.

1.5 Napokon, keďže niektoré členské štáty už prideliť nové frekvenčné kapacity predajom prostredníctvom aukcií a už začali vnútroštátny postup využívania týchto kapacít, EHSV vyzýva Komisiu, aby veľmi dôkladne dohliadala na tento vývoj situácie a zasiahla v rámci svojich právomocí v prípade akéhokoľvek rizika rozdrobenia jednotného trhu.

2. Úvod/súvislosti

2.1 Po zanechaní analógovej televízie a prechode na digitálnu pozemnú televíziu, ktorej technológie vyplňajú omnoho menšie rádiové frekvenčné spektrum ako analógové technológie, sa dosiahli významné úspory z hľadiska šírky pásma (asi 18 % z celkového objemu zdrojov) vyplývajúce z predchádzajúcej liberalizácie digitálnej dividendy v pásme 800 MHz pre mobilné komunikácie.

2.2 Spektrum, ktoré v súčasnosti využíva pozemná televízia, sa nachádza v nízkych frekvenciách pásma tzv. UHF (470 – 862 MHz), ktoré sa vyznačujú silnejšími fyzikálnymi vlastnosťami rádiového frekvenčného šírenia (menej rušenia ako v prípade vyšších frekvencií).

2.3 Tieto frekvencie sa vyznačujú prenosom signálu na väčšiu vzdialenosť a väčšou penetračnou silou a sú osobitne vhodné na pokrytie vidieckych oblastí a prenos v budovách. Uvoľnenie nízkych frekvencií, ktoré sú veľmi cenné pre veľmi širokopásmové obojsmerné mobilné služby, sa zdá byť prospešné z hľadiska nákladov na vybudovanie sietí (keďže si vyžadujú menší počet vysielateľov alebo prenosových staníc), ako aj z hľadiska verejných financií, z dôvodu predaja práv na využívanie týchto frekvencií operátorom podľa presných pravidiel stanovených telekomunikačnými regulačnými orgánmi. Preto sa tieto frekvencie niekedy označujú ako „zlaté frekvencie“. Operátori poskytujúci služby mobilných komunikácií a audiovizuálne služby navzájom súperia pri pridelení uvedených frekvencií verejnými orgánmi.

2.4 Pásmo 470 – 790 MHz slúži v súčasnosti na distribúciu audiovizuálnych mediálnych služieb, medzi ktoré patrí digitálna terestriálna televízia, a na realizáciu osobitných programov a podujatí („zariadenia PMSE“, ako sú napríklad bezdrôtové mikrofóny a načúvacie zariadenia, používané počas predstavení a na prenos pokynov réžie v televíznych štúdiách). Frekvencie, ktoré sa v súčasnosti používajú na najnovšiu generáciu mobilných komunikácií, patria do pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz.

2.5 Na svetovej rádiokomunikačnej konferencii v roku 2012 sa rozhodlo, že veľká časť uvoľnených frekvencií v pásme 470 – 790 MHz (tzv. pásmo 700 MHz) v Európe a v Afrike bude vyhradená na mobilné širokopásmové služby.

2.6 Toto vyhradenie pre mobilné služby v pásme 700 MHz, ktoré poskytuje dodatočné širokopásmové pripojenie, je v plnej miere v súlade s cieľom viacročného programu politiky rádiového frekvenčného spektra (RSPP) EÚ, podľa ktorého majú mať občania do roku 2020 prístup k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou najmenej 30 Mb/s.

2.7 Nové rozdelenie frekvencií predstavuje podľa odhadov Komisie náklady pre prevádzkovateľov televízneho vysielania, z dôvodu prechodu z normy distribúcie digitálnej televízie MPEG-2 na MPEG-4 (od 600 do 890 miliónov EUR) a/alebo na HEVC (od 450 do 660 miliónov EUR), a takisto pre spotrebiteľov od ďalších 40 do 100 EUR na domácnosť na zakúpenie nových dekodérov alebo adaptérov.

3. Obsah návrhu rozhodnutia

3.1 Cieľom skúmaného návrhu je využiť uvoľnenie kapacít vo frekvenčnom pásme 700 MHz, aby sa toto pásmo harmonizovalo takmer na celom svete, najmä koordinovaným pridelením a schválením uvedenej frekvencie na úrovni EÚ. Na dosiahnutie tohto cieľa bude potrebné:

— harmonizovať technické podmienky pre služby bezdrôtovej širokopásmovej elektronickej komunikácie na základe zásady technologickej neutrality a neutrality služieb,

- aby členské štáty prijali a ostatným krajinám Únie oznámili svoje národné plány na pridelenie frekvenčného pásma 700 MHz pred koncom roka 2017 a súčasne uzavreli nevyhnutné dohody o cezhraničnej koordinácii frekvencií,
- prijať spoločnú lehotu (do polovice roku 2020) na sprístupnenie kapacít v pásme 700 MHz,
- vyžadovať od členských štátov, aby do júna 2022 zabezpečili, že užívacie práva v danom pásme budú obchodovateľné.

3.2 Pokiaľ ide o frekvenčné pásma do 700 MHz, bude potrebné:

- v závislosti od vnútroštátnych potrieb zabezpečiť dostupnosť frekvenčného pásma 470 – 694 MHz alebo jeho častí na terestriálne poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb širokej verejnosti, vrátane bezplatnej televízie, a na využívanie bezdrôtovými zariadeniami PMSE v závislosti od vnútroštátnych vysielačích potrieb.
- preskúmať do roku 2025 využívanie frekvenčného pásma do 700 MHz so zreteľom na výsledky svetovej rádiokomunikačnej konferencie organizovanej Medzinárodnou telekomunikačnou úniou (ITU) v roku 2023.

4. Všeobecné pripomienky

4.1 EHSV víta pridelenie uvoľnených kapacít v pásme 700 MHz na poskytovanie bezdrôtových širokopásmových komunikačných služieb pri súčasnom zachovaní dostatočných kapacít v prospech digitálnej terestriálnej televízie.

4.2 Schvaľuje tiež návrh Komisie na koordinované uvoľňovanie v rámci stanoveného času, vďaka čomu sa predíde „neriadenej“ realizácii v zmysle negatívnej skúsenosti zaznamenatej počas udeľovania povolenia využívať uvoľnené frekvencie pásma 800 MHz po roku 2008 z dôvodu chýbajúceho harmonogramu realizácie. EHSV zároveň navrhuje, aby Komisia pomohla členským štátom včas uzavrieť cezhraničné dohody o frekvencii s tretími štátmi susediacimi s EÚ s cieľom uľahčiť sprístupnenie pásma 700 MHz pre bezdrôtové širokopásmové pripojenie na jednotnom trhu.

4.3 Operátorom poskytujúcim služby mobilných komunikácií pridelenie kapacít frekvencie v pásmach 700 MHz umožní udržať si v strednodobom horizonte popredné miesto na trhu s mobilnými komunikáciami, ktorý smeruje k systému GSM zdokonalenej štvrtej generácie a následne sa otvorí piatej generácii, ktorá je v súčasnosti v skúšobnej fáze a ktorá bude môcť dosahovať rýchlosti 10 – 50 Gb/s. Technológia 5G prinesie spotrebiteľom väčšiu rýchlosť a prenos, ktoré umožnia rozvoj internetu vecí, videoprenosu online, aplikácií v rámci elektronického zdravotníctva, hologramov atď.

4.4 EHSV s uspokojením konštatuje, že budúca prepojitelnosť prostredníctvom pásma 700 MHz je obzvlášť vhodná na zabezpečenie lepšieho pokrytia vidieckych oblastí, čo prispeje k zmenšeniu geografickej digitálnej priepasti.

4.5 Nové rozdelenie frekvencií však prinesie spotrebiteľom náklady, ktoré budú určite vyššie, ako odhaduje Komisia (pozri bod 2.7 vyššie), keďže nie iba výdavky operátorov vyplývajúce zo zmeny noriem kódovania digitálnej televízie, ale aj cena, za ktorú operátori mobilných telefónov nadobudli nové kapacity v pásme 700 MHz, sa odrazia na faktúrach spotrebiteľov, ktorí si okrem nových televíznych dekodérov/adaptérov budú musieť po zavedení mobilných služieb piatej generácie zaobstarať aj nové smartfóny.

4.6 Z toho vyplýva, že ceny priamo alebo nepriamo súvisiace s opätovným pridelením frekvencie 700 MHz by sa mohli stať neúnosnými pre čoraz väčšiu časť obyvateľstva, ako aj pre niektoré malé podniky, ktoré navyše často platia vyššie poplatky za prístup k digitálnym službám ako „integrovani“ používateľa, keďže nespĺňajú podmienky ponúk vytvorených v prospech veľkých používateľov. Mnohé zraniteľné osoby teda nebudú dostatočne nezávislé na to, aby si mohli slobodne uplatniť svoje práva, ktoré budú v niektorých prípadoch dostupné výhradne prostredníctvom digitálnych služieb, ako sú niektoré dávky alebo príspevky pre staršie osoby alebo pre mladých uchádzačov o prácu. S cieľom bojovať proti každému ďalšiemu prehĺbeniu ekonomickej priepasti a zaručiť všeobecnú digitálnu prepojitelnosť EHSV vyzýva členské štáty, aby v súlade s predpismi EÚ v oblasti štátnej pomoci zaviedli systém kompenzácie pre zraniteľných spotrebiteľov, aby všetci mohli mať prospech z nového digitálneho rozvoja.

4.7 Fyzikálne vlastnosti šírenia rádiového frekvenčného pásma 700 MHz pravdepodobne oživia diskusiu o tom, aký vplyv môže mať vystavenie organizmu účinkom elektromagnetického poľa na jeho zdravie. EHSV opätovne vyzýva ⁽²⁾ Komisiu, aby pokračovala vo svojej činnosti v tejto oblasti a aby pritom dodržiavala zásadu obozretnosti, najmä so zreteľom na to, že je nevyhnutné pokračovať v ďalšom výskume.

4.8 V návrhu rozhodnutia sa tiež od členských štátov vyžaduje, aby „pri udeľovaní práv na využívanie pásma 700 MHz na služby bezdrôtovej širokopásmovej elektronickej komunikácie [...] zvažovali prijatie opatrení, ktorými by sa zabezpečila vysoká kvalita pokrytia ich územia a obyvateľov“. EHSV sa domnieva, že v tejto súvislosti budú musieť mať operátori k dispozícii požadované kanály s cieľom zabezpečiť mobilné služby s dobrým širokopásmovým pokrytím, a to nielen v najvzdialenejších vidieckych oblastiach, ale aj pokiaľ ide o rôzne siete hromadnej dopravy.

4.9 Keďže niektoré členské štáty už prideliť nové frekvenčné kapacity predajom prostredníctvom aukcií a už začali vnútroštátny postup využívania týchto kapacít, EHSV vyzýva Komisiu, aby veľmi dôkladne dohliadala na tento vývoj situácie a zasiahla v rámci svojich právomocí v prípade akéhokoľvek rizika rozdrobenia jednotného trhu.

V Bruseli 26. mája 2016

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.